

РЕШЕНИЕ

№ 2172

гр. София, 08.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ГО I-15 СЪСТАВ, в публично заседание на осми юли през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Галя Вълкова

при участието на секретаря Снежана П. Тодорова
като разгледа докладваното от Галя Вълкова Гражданско дело №
20211100113977 по описа за 2021 година

Предмет на разглеждане е иск с правно основание 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ, предявен от Р. В. Г. срещу Апелативен съд гр. Пловдив.

Ищецът твърди, че с решение № 260024/08.10.2020 г. по в.т.д. № 232/2020 г. на АС гр. Пловдив е отменено решение на ОС гр. Стара Загора и е отхвърлен предявеният от Р.Г. срещу „Е.“ АД иск с правно основание ечл. 422 ГПК за признаване за установено по отношение на „Е.“ АД, че дължи на Р.Г. сумата от 250000 лв. – неизплатена главница по запис на заповед от 31.08.2010 г. с падеж 31.08.2015 г., ведно със законната лихва върху главницата от 03.05.2018 г. до окончателното заплащане АС Пловдив е приел, че към 21.07.2008 г. в Търговския регистър е вписано обстоятелството, че „Е.“ АД се представлява от изпълнителния директор Стивън Кол и от председателя на съвета на директорите Е.К. само заедно, поради което извършеното волеизявление по издаване на процесния запис на заповед само от единия представител Е.К. не обвързва валидно дружеството и не поражда за него правни последици. Твърди се решението да е в противоречие с разпоредбата на чл. 9, § 2 от Директива (ЕС) 2017/1132 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право. Според посочения текст „Ограниченията на правомощията на органите на дружеството, които произтичат от устава или от решение на компетентните органи, не могат да се противопоставят на

трети лица, дори и ако са били оповестени“. Твърди се нормата да е с директен ефект и да е относима към спора. Ответникът, при приложение на цитираната разпоредба от директивата, е следвало да приеме, че произтичащото от вписано в ТР решение на съвета на директорите на дружеството не може да се противопостави на ищцата като поемател по записа на заповед. По този начин ищцата е била лишена от възможността да събере вземането си по записа на заповед и така е засегнато и правото ѝ на собственост според чл. 17 § 1 ХОПЕС. Невъзможността за реализация на правата по ценната книга е накърнило и правото на стопанска инициатива според чл. 16 ХОПЕС. Ответникът се явява окончателната инстанция, разгледала спора по същество. Неприлагайки посочените норми с директен ефект АС Пловдив Е възпрепятствал реализирането на правата на ищцата по процесния запис на заповед и е обезсмислил иницираните от нея съдебни производства за защита на вземането ѝ, като по този начин ѝ е нанесъл имуществени вреди в общ размер 270030 лв., от които: 1. 250000 лв. – неудовлетворено вземане по записа на заповед от 31.08.2010 г., 5000 лв. – държавна такса в производството по пред РС Стара Загора, 2. 5000 лв. – държавна такса в производството пред ОС Стара Загора, 4. 4000 лв. – адвокатско възнаграждение за процесуално представителство и защита пред ОС Стара Загора; 5. 4000 лв. – адвокатско възнаграждение пред АС Пловдив; 6. 30 лв. – държавна такса за разглеждане на касационна жалба по допустимост; 7. 2000 лв. – адвокатско възнаграждение за процесуално представителство и защита пред ВКС. Твърди се нарушението да е достатъчно съществено предвид факта, че е засегнало две основни човешки права на ищцата – право на собственост и право на стопанска инициатива, като нанесените имуществени вреди са в значителен размер. По изложените съображения се иска осъждане на ответника да заплати на ищцата сума от 270030 лв. – обезщетение за имуществени вреди за нарушение на правото на ЕС с влязло в сила Решение № 260024/09.10.2020 г. по в.т.д. 232/2020 на АС Пловдив, сумата от 2550, 49 лв. – законна лихва върху главницата за периода 20.10.2021 г. (датата на влизане на решението в сила) до 20.11.2021 г. (датата на настоящата искова молба), ведно със законната лихва върху главницата от датата на подаване на исковата молба до окончателното изплащане на обезщетението.

В отговор на исковата молба АС Пловдив оспорва предявения иск.

Посочва, че ЗОДОВ не предвижда хипотезата на нарушение на право на собственост и на стопанска инициатива, уредени в ХОПЕС, респ. отговорността на държавата за дейността на съдилищата не може да бъде разглеждана и не представлява основание за ангажиране на отговорността на държавата за вреди. Решението на ответника е било обжалвано пред ВКС, който не е допуснал разглеждането на спора по същество. С въвеждането на чл. 235, ал. 4 ТЗ законодателят е транспонирал чл. 10, ал. 2 от Директива 2009/201/ЕО, която е отменена от Директива 2017/1132, а цитираните тестове са идентични. От значение обаче е § 3 на чл. 10, според който ако националното законодателство предвижда, че в отклонение от правните норми в тази област уставът може да предоставя правомощия да се представлява дружеството на едно лице или на няколко лица, които действат заедно, това законодателство може да предвиди, че подобна разпоредба на устава може да се противопостави на трети лица, при условие че е свързана с общата представителна власт; противопоставимостта на такава разпоредба на устава на трети лица се урежда от разпоредбите на член 16. Ето защо в хипотезата на множество представители в капиталово търговско дружество ограниченията на общата представителна власт, свързани с начина на представляване на дружеството (заедно или поотделно), са противопоставими на третите лица, доколкото подлежат на вписване в ТР. Дори да се приеме, че е налице нарушение, то не е съществено. Наред с това правото на собственост на ищцата не е засегнато, доколкото н е била ограничена възможността ѝ да се разпорежда свободно с активи. С решението не се засяга и правото на стопанска инициатива, то е съответно на дружественото право и свободата на упражняване на търговска дейност. Моли съда да отхвърли предявените искове.

В съдебно заседание ищцата не се явява. Заявява писмено становище, чрез адв. Р.. Ответникът, чрез Заместник-председател на АС гр. Пловдив и чрез служител с юридическо образование Чорбаджийски, оспорват предявените искове.

От събраните по делото доказателства, преценени поотделно и в тяхната съвкупност, съдът прие за установено следното от **фактическа и правна страна**:

На 31.08.2010 г., в гр. Стара Загора, от „Е. АД“ с ЕИК *****,

представлявано от Евелина Костадинева Кол е издаден Запис на заповед без протест, без предявяване и без разноси, с който издателят безусловно и неотменимо се задължава да заплати на поемателя, срещу представяне на записа, сумата от 250 000 лв. Отразен е падеж на паричното задължение 31.08.2015 г.

Р. В. Г. е предявила срещу „Е.“ АД иск с правно основание чл. 422 ГПК, по който е образувано т. дело № 61/2019 г. по описа на ОС Стара Загора. С решение от 04.11.2019 г. е признато за установено по отношение на „Е.“ АД, представлявано от изпълнителния директор С.Д.К., че дължи на Р. В. Г. сумата **250 000 лв.** - неизплатена главница по запис на заповед от 31.08.2010 г. с падеж 31.08.2015 г., ведно със законната лихва върху главницата считано от 03.05.2018 г. /датата на подаване на заявлението за издаване на заповед за изпълнение/ до окончателното ѝ изплащане. Осъден е „Е.“ АД да заплати на Р. В. Г. сумата от 14 000лв. разноси по делото. Съдът е приел за приложима разпоредбата на чл. 301 ТЗ, тъй като дружеството е узнало за заповедта на 31.08.2010 г. чрез Е.К. – председател на Съвета на директорите и издател на записа. Прието е, че Е.К. е действала извън представителна си власт, но действията ѝ се смятат за потвърдени от акционерното дружество.

В рамките на осъществения касационен контрол с решение № 260024/08.10.2020 г. по въззивно търговско дело № 232/2020 г. първоинстанционното решение е отменено изцяло и е отхвърлен предявеният от Р. В. Г. против „Е.“ АД установителен иск с правно основание чл.422 от ГПК за признаване за установено съществуването на вземане на ищцата за сумата 250 000 лева - неизплатена главница по запис на заповед от 31.08.2010г. с падеж 31.08.2015 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от 03.05.2018г. до окончателното ѝ изплащане, за която сума е била издадена Заповед №1261/10.05.2018 г. за изпълнение на парично задължение въз основа на документ по чл.417 от ГПК, издадена по ч. гр.д. №2227/2018г. по описа на Районен съд – С.З., като неоснователен. Осъдена е Р. В. Г. да заплати на „Е.“ АД сумата 5500 лева – разноси пред въззивния съд. Отбелязано е, че решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от съобщаването му на страните при наличие на предпоставките по чл.280 от ГПК. Съдът е приел, че в случая вписването на съвместно упражняване на представителната власт, не представлява лишаване на представителя от никакви отделни представителни правомощия - например

по отношение на определен вид сделки или до някакъв максимален размер. Касаело се до вписан начин на упражняване на общата представителна власт, а именно това да се осъществява заедно от посочените лица – обстоятелство, подлежащо на вписване и напълно противопоставимо на третите лица с оглед публичния характер на отразеното вписване. Всеки от двамата представители разполага с пълен обем от представителни правомощия, но ги упражнява съвместно с другия представител.

Ето защо, подписвайки процесния запис на заповед самостоятелно, без той да е подписан за дружеството – издател и от другия вписан представител при условията на съвместно представителство, председателят на СД Е. К. е надхвърлила своята представителна власт.

С определение № 60502/20.10.2021 год. на ВКС, Търговска колегия, Второ отделение, постановено по т. д. N 52 по описа за 2021 г. не е допуснато касационно обжалване на решение № 260024 от 08.10.2020 по в.т.д. № 232/2020 г. на Апелативен съд - Пловдив. Отбелязано е, че определението не подлежи на обжалване. Касационният съд е изложил мотиви, че въпросът за приложението на чл.235, ал.4 ТЗ не може да предпостави допускане на решението да касае, тъй като макар и явяващ си обуславящ за изхода на спора, спрямо него не е осъществена наведената допълнителна предпоставка по чл.280, ал.1, т.1 ГПК, тъй като не се установява противоречие на акта с цитираната практика на ВКС /решения по чл.290 ГПК и ТР/, която е неотнositима към настоящия спор, тъй като с нея са дадени разрешения, приложими в хипотези, различни от процесната /въведени с дружествения договор или с решение на Общото събарние на съдружниците ограничения на представителни функции на дружествени органи; разминаване на формирана воля от решение на ОС на дружеството и изразената такава пред 3-те лица от представителя на дружеството/. Прието е, че поставеният от касаторът въпрос, свързан с приложението на чл. 301 ГПК, също не покрива сочения допълнителен селективен критерий по чл.280, ал.1, т.1 ГПК. Цитираното от касатора решение на ВКС не е в хипотеза на съвместно представителство на търговско дружество, поради което е неотнositимо към даденото от апелативния съд разрешение. Нещо повече, решението е постановено в пълно съответствие с практиката на ВКС относно приложението на чл.301 в хипотеза на извършено правно действие от името на търговец на едно или част от лицата, осъществяващи съвместното му представителство – решение

№ 18 от 04.04.2014г. по т.д. № 24/2013г. на I т.о. на ВКС и решение № 103 от 25.07.2014г. по т.д. № 2994/2013г. на I т.о. на ВКС, в които е прието, че за противопоставянето по см. на чл.301 е достатъчно наличието на волеизявление за това на едно от останалите лица, формиращи съвместното представителство на търговеца, което изключва и приложението на допълнителния критерий по чл.280, ал.1, т.3 ГПК, тъй като няма промяна на обществените условия или на законодателството, които да налагат даването на ново различно тълкуване на разпоредбата в хипотеза на съвместно представителство.

Чл. 2в ЗОДОВ регламентира отговорността на държавата за вреди, причинени от достатъчно съществено нарушение на правото на Европейския съюз. Съгласно член 4, § 3 от Договора за Европейския съюз по силата на принципа на лоялното сътрудничество, Съюзът и държавите-членки при пълно взаимно зачитане си съдействат при изпълнението на задачите, произтичащи от Договорите. Държавите-членки вземат всички общи или специални мерки, необходими за гарантиране на изпълнението на задълженията, произтичащи от Договорите или от актовете на институциите на Съюза, съдействат на Съюза при изпълнението на неговите задачи и се въздържат от всякакви мерки, които биха могли да застрашат постигането на целите на Съюза. Същевременно член 19 § 2 ДЕС задължава държавите-членки да установяват правните средства, необходими за осигуряването на ефективна правна защита в областите, обхванати от правото на Съюза.

Отговорността на държавите членки е разгледана в поредица съдебни решения на СЕС. В делото C-6/90 и C-9/90 се подчертава, че “принципът на отговорност на държавата за вреди, причинени на частноправните субекти вследствие на нарушения на общностното право, за които носи отговорност държавата, е присъщ на системата на Договора. Задължението на държавите-членки да поправят такива вреди намира своето правно основание в член 5 от Договора, съгласно който държавите-членки са длъжни да предприемат всички необходими мерки, общи или специални, за да осигурят изпълнението на задълженията си по силата на общностното право. Сред тях е и задължението да отстранят неправомерните последици от нарушение на общностното право.”

По изложените съображения съдът намира за приложими елементите на

фактическия състав, обуславящ отговорност на държавата, установени в съединени дела C-46/93 и C-48/93 (Brasserie du pêcheur SA и Bundesrepublik Deutschland). В т. 51 от решението на СЕС се посочва, че правото на обезщетяване е признато от общностното право, при положение, че са изпълнени три условия, а именно: 1. че нарушената правна норма има за предмет предоставянето на права на частноправните субекти, 2. че нарушението е достатъчно съществено и накрая, че 3. съществува пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението, за което носи отговорност държавата, и вредата, претърпяна от увредените лица.

Настоящият съдебен състав намира, че в конкретния случай не следва да се ангажира отговорността на ответника по следните съображения.

На първо място Апелативен съд гр. Пловдив е постановил въззивно решение по предявения от Р.Г. иск с правно основание чл. 422 ГПК, което не е окончателно. Срещу постановения акт по същество е подадена касационна жалба, като от преценката на Върховния касационен съд е зависело дали да допусне спора до касация, респ. да го отмени или потвърди. Макар противоречието с правото на Европейския съюз да не е сред изброените в чл. 280, ал. 1 ГПК може да се приеме, че съдебно решение, постановено в нарушение на общностното право, е очевидно неправилно по смисъла на чл. 280, ал. 2 ГПК.

Дори да се приеме, че ответникът е легитимиран да отговаря, като постановил акт по същество на разглеждания спор, искът е неоснователен. Ищцата се позовава на нарушение чл. 9 параграф 2 от ДИРЕКТИВА (ЕС) 2017/1132 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 14 юни 2017 година относно някои аспекти на дружественото право (Директивата). Посочва, че по отношение на действията на органите на дружеството и представителството му директивата урежда, *че ограниченията на правомощията на органите на дружеството, които произтичат от устава или от решение на компетентните органи, не могат да се противопоставят на трети лица, дори и ако са били оповестени.*

Аналогично правило се съдържа и в чл. 235 ал. 4 ТЗ, която норма отчита утвърденото от първата алинея колективно представителство на акционерно дружество с едностепенна форма на управление. При все това законът изрично овластява колективният орган - в случая съвета на директорите, да

овласти едно или няколко лица от състава си, които да осъществяват представителната власт (чл. 235 ал. 2 ТЗ). В тази насока и забраната за ограничаване на определения от закона обем на представителната власт е отнесена към *овластените от тях лица* (в случая от съвета на директорите). Както е посочено и в чл. 9 параграф 2 от Директивата забраната касае законоустановените правомощия на органите. **Директивата не признава представителна власт на отделните членове на колективен орган на дружеството, а утвърждава законоустановеност в обхвата на представителната власт на утвърдения от закона дружествен орган.** Нормата на чл. 9 параграф 2 е израз на огласената цел със съображение пето от Директивата - защита на третите лица срещу оспорване валидността на поети задължения от името на капиталови дружества чрез ограничаване *на основанията за недействителност на задълженията*. В тази насока и третите лица не са обвързани от евентуално ограничен обхват на установена със закон представителна власт дори и ограничението да е било оповестено чрез вписване. Директивата не забранява, а напротив, изрично предвижда националният закон да утвърди възможност за концентриране на представителната власт при изискване това да е надлежно оповестено (чл. 9 параграф 3 вр. чл. 16 от Директивата). С чл. 235 ал. 2 ТЗ колективният орган - Съвет на директорите, е овластен изрично да предостави в пълнота представителната си власт в правомощията на част от своите членове. По силата на чл. 16 параграф 6 от Директивата оповестените в търговския регистър обстоятелства са противопоставими на трети лица. Огласяването на начина на представителство в търговския регистър по партидата на търговеца в достатъчна степен гарантира правата третите лица, информирайки ги за лицата, овластени да ангажират дружеството със своите изявления. Затова и при принципно утвърденото колективно представителство обвързващото изявление за търговеца произтича от надлежно формирано решение.

По изложените съображения не се установява произтичащо от Директивата правило, което да не е било съобразено от съда, за да бъде ангажирана отговорността на държавата.

По разноските:

На основание чл. 78, ал. 1 ГПК

Съдът намира, че доколкото защитата на ответника е осъществена от служител с юридическо образование (съгласно чл. 32, т. 3, предл. второ ГПК) е неприложима хипотезата на чл. 78, т. 8 ГПК за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Няма основание за корективно разширително тълкуване на разпоредбата.

Водим от горното съдът

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявения от **Р. В. Г., ЕГН ******* срещу Апелативен съд гр. Пловдив, БУЛСТАТ ***** **иск с правно основание чл. 2в ал. 1 т. 2 ЗОДОВ** за осъждане на ответника да заплати на ищцата сума **270 030 лв.** - обезщетение за имуществени вреди от нарушение на правото на ЕС чрез влязло в сила Решение № 260024/09.10.2020 г. по в.т.д. 232/2020 на АС Пловдив, на основание чл. 86, ал. 1, изр. 1 ЗЗД - сумата от **2550,49 лв.** - законна лихва върху претендираната главница, дължима за периода 20.10.2021 г. - 22.11.2021 г., ведно със законната лихва, считано от 19.11.2021 г. до окончателното изплащане на претендираното обезщетение.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски апелативен съд в двуседмичен срок от връчването му страните.

Съдия при Софийски градски съд: _____